

TRANSAKCJA OPCJI WALUTOWEJ

Szczegółowa informacja dla klientów

Celem dokumentu jest udzielenie klientowi szczegółowych informacji ułatwiających zrozumienie istoty Transakcji Opcji Walutowej, jej potencjalnego wykorzystania oraz związanych z nią ryzyk.

Dokument nie odnosi się do przypadku konkretnego klienta i nie stanowi indywidualnej rekomendacji, doradztwa czy zachęty do zawarcia transakcji, nie stanowi oferty, materiału marketingowego ani materiału reklamowego i nie jest promocją.

Dokument nie stanowi oferty banku Credit Agricole zawarcia opisanych transakcji ani zobowiązania do ich zawarcia w przyszłości.

Klient przed zawarciem Transakcji Opcji Walutowej powinien samodzielnie ocenić korzyści i ryzyka z niej wynikające w oparciu o swoją indywidualną sytuację.

Ważna uwaga: dokument powinien być czytany łącznie z:

1. Ogólnym materiałem informacyjnym dotyczącym produktów zabezpieczających ryzyko walutowe
2. Informacją ogólną dla klientów lub potencjalnych klientów Credit Agricole Bank Polska S.A. w zakresie zawierania z Dealing Roomem transakcji dotyczących instrumentów finansowych
3. Odpowiednim Dokumentem zawierającym informacje o produktach dotyczącym Opcji Walutowych

Opis produktu

Transakcja Opcji Walutowej stanowi **prawo** nabywcy, a **zobowiązanie** dla wystawcy, do wykonania wymiany waluty bazowej za walutę niebazową, w określonym momencie w przyszłości, po określonym kursie, dla określonej w dniu zawierania transakcji wysokości nominału.

W zamian za uzyskanie tego prawa nabywca ponosi koszt-wydatek pieniężny na rzecz wystawcy. Jest to maksymalny koszt nabywcy jaki wiąże się z zakupem zabezpieczenia i nie ulega on zmianie w czasie życia transakcji. Jest to jednocześnie maksymalny przychód wystawcy opcji.

Nabywca może pozyskać w ten sposób prawo do zakupu waluty bazowej w przyszłości (opcja CALL) lub prawo do zbycia waluty bazowej w przyszłości (opcja PUT).

Strony zawierające Transakcję Opcji Walutowej uzgadniają w szczególności:

- stronę Transakcji Opcji Walutowej (kupno lub sprzedaż)
- typ Opcji Walutowej (CALL lub PUT)
- datę zakończenia transakcji (ang. *expiry date*)
- datę rozliczenia transakcji (ang. *delivery date*)
- kurs realizacji (ang. *strike*)
- koszt zakupu zabezpieczenia (zwany *premią*)
- kurs referencyjny (np. fixing NBP) w przypadku opcji rozliczanych gotówkowo
- walutę i kwotę bazową

Sposób rozliczenia

Rozliczenie Transakcji Opcji Walutowej jest dokonywane na dwa sposoby:

- **kwotą brutto – przez dostawę waluty**
- **kwotą netto – przez dostarczenie różnicy pomiędzy kursem wymiany a kursem referencyjnym**

Przykładowo – dla nabywcy opcji CALL z rozliczeniem przez dostawę waluty:

- jeżeli w dacie zakończenia transakcji $\text{strike} > \text{fixing}$ – nabywca nie realizuje transakcji i dokonuje zakupu waluty bazowej po cenie rynkowej
- jeżeli w dacie zakończenia transakcji $\text{strike} < \text{fixing}$ – nabywca opcji dokonuje zakupu kwoty bazowej po cenie strike

Przykładowo – dla nabywcy opcji PUT z rozliczeniem gotówkowym:

- jeżeli w dacie zakończenia transakcji $\text{strike} > \text{fixing}$ – nabywca opcji otrzymuje od wystawcy sumę równą iloczynowi kwoty bazowej i różnicy pomiędzy strike a fixing
- jeżeli w dacie zakończenia transakcji $\text{strike} < \text{fixing}$ – nabywca nie realizuje transakcji

W przypadku zawarcia transakcji zamykającej przed upływem daty zakończenia transakcji wybiera się taki sam sposób rozliczenia jaki był zastosowany w transakcji podstawowej, co pozwala uniknąć dodatkowego ryzyka.

Uwaga: wystawca opcji w żadnym przypadku nie podejmuje decyzji o jej realizacji!

Wycena zawartej Transakcji Opcji Walutowej

Zawarta Transakcja Opcji Walutowej podlega bieżącej wycenie. Dla nabywcy wyceniany jest koszt zakupu zabezpieczenia w oparciu o warunki rynkowe z dnia wyceny i porównywany do kosztu zakupu zawartej transakcji. Dla wystawcy, poza zmianą wartości premii oszacowuje się prawdopodobieństwo, z jakim Transakcja Opcji Walutowej będzie zrealizowana, oraz różnicę pomiędzy kursem wymiany a potencjalnym kursem rynkowym w dacie zakończenia.

Na wielkość wyceny może mieć wpływ fluktuacja kursu walutowego dla transakcji natychmiastowych (spot) oraz terminowych (forward), oprocentowanie waluty bazowej i waluty niebazowej, czas do zakończenia, a także zmieniające się prawdopodobieństwo z jakim opcja będzie zrealizowana.

Zastosowanie

Transakcje Opcji Walutowych są stosowane przez klientów, których działalność polega na obrocie towarami lub usługami w handlu międzynarodowym, a także takich, których przychody lub koszty są indeksowane do kursów walut obcych.

Eksporter, kupując prawo do sprzedaży waluty obcej w przyszłości (w dacie potencjalnego wpływu), zabezpiecza się przed potencjalnym spadkiem kursu, a więc ryzykiem malejących przychodów. Jednocześnie pozostawia sobie możliwość czerpania korzyści, czyli zwiększenia przychodów w przypadku wzrostu kursu.

Importer, nabywając prawo do zakupu waluty obcej w przyszłości, zabezpiecza się przed potencjalnym wzrostem kursu wymiany, a więc potencjalnym wzrostem kosztów. Równocześnie pozostawia sobie możliwość czerpania korzyści, czyli zmniejszenia kosztów w przypadku spadku kursu.

Istotą zawarcia Transakcji Opcji Walutowej jest zatem ustalenie kosztów lub przychodów, a co za tym idzie, zabezpieczenie marży klienta z równoczesną możliwością poprawienia wyniku finansowego.

Transakcja Opcji Walutowej powinna być ściśle dopasowana do należności czy zobowiązań klienta wyrażonych w walucie obcej, do wielkości potencjalnych wpływów/wydatków i ich szacowanej daty. Bank nie dopuszcza możliwości zawierania Transakcji Opcji Walutowych bez pokrycia, mających charakter spekulacyjny.

Korzyści

- Określenie z góry maksymalnych kosztów lub minimalnych przychodów wyrażonych w walucie krajowej dla płatności denominowanych w walucie obcej.
- Pozbycie się wad cechujących transakcje bezwarunkowe (typu FX Forward).
- Elastyczność produktu, który może być wykorzystywany do zabezpieczenia całości lub części przepływów walutowych, w krótkim, średnim lub długim horyzoncie czasowym, w pojedynczej transakcji lub ich serii; klient może również dopasować moment zawarcia transakcji do indywidualnych potrzeb (np. uwzględniając opóźnienia w rozliczeniach) i stosowanej polityki hedgingowej.
- Łatwość (w warunkach rynkowych o niepodwyższonej zmienności) uzyskania kwotowania zarówno na potrzeby zawarcia jak i zamknięcia transakcji – Transakcje Opcji Walutowych kwotowane są klientom w oparciu o płynny rynek międzybankowy.
- Zawarcie Transakcji Opcji Walutowej (po spełnieniu wymogów formalnych, o których mowa w sekcji *Wymogi*) jest proste i następuje telefonicznie – daje to możliwość szybkiej reakcji na korzystne warunki rynkowe (np. zawarcie transakcji w przypadku, gdy w związku z wydarzeniami politycznymi lub gospodarczymi, premia i kurs realizacji znajdują się na atrakcyjnym dla klienta poziomie).

Zagrożenia

- Konieczność poniesienia wydatku pieniężnego (*premi*) z góry, w momencie zawarcia transakcji.
- Bank, zgodnie z odpowiednimi regulacjami, dokonuje cyklicznej bieżącej wyceny Transakcji Opcji Walutowych, którą udostępnia klientowi. Wyceny dokonywane są na podstawie aktualnych parametrów rynkowych i mogą przybierać wartości ujemne (zobowiązanie klienta wobec banku).
- W sytuacji, gdy łącząca klienta z bankiem umowa przewiduje ustanawianie zabezpieczeń, np. w przypadku pogorszenia się wyceny transakcji, klient może być zobligowany do ustanowienia na rzecz banku lub uzupełnienia zabezpieczenia Transakcji Opcji Walutowej.
- W przypadku zerwania kontraktu handlowego i braku rozliczenia, istnieje konieczność zamknięcia przez klienta Transakcji Opcji Walutowej. W przeciwnym razie klient zajmie pozycję spekulacyjną niepowiązaną z pozycją zabezpieczoną. Zamknięcie transakcji Opcji Walutowej przeprowadzane jest w oparciu o bieżącą wycenę, bazującą na aktualnych warunkach rynkowych. W związku z tym, sprzedając transakcję, klient może ponieść stratę na kapitale zainwestowanym w premię. Klient odkupujący sprzedaną opcję może być zmuszony do dopłacenia różnicy wynikającej z negatywnej wyceny transakcji.

Ryzyka

Ryzyko rynkowe (ryzyko zmiany ceny)

Zawarcie transakcji na instrumencie pochodnym wiąże się z ryzykiem zmiany wartości tego instrumentu. Zmiana wartości instrumentu bazowego wpływa też na wartość zobowiązań stron w związku z rozliczeniem instrumentów pochodnych.

Ryzyko walutowe

Istotą ryzyka walutowego można zdefiniować jako możliwość poniesienia straty na skutek niekorzystnych zmian kursów walutowych. Sprowadza się to do tego, że wyrażona w walucie krajowej wartość zagranicznych przychodów i wydatków lub aktywów i pasywów denominowanych w walutach obcych może ulec zmianie w następstwie wahań kursów walut, które są trudno przewidywalne co do kierunku i skali.

Ryzyko rynkowe w przypadku niedopasowania transakcji zabezpieczającej i pozycji podlegającej zabezpieczeniu – ryzyko niedopasowania

W przypadku niepełnego dopasowania transakcji zabezpieczającej i pozycji zabezpieczanej klient pozostaje narażony na straty wynikłe z ryzyka rynkowego. W szczególności jeśli nominalna transakcja zabezpieczających przekroczy rzeczywistą wartość pozycji wynikłej z działalności biznesowej klienta.

Ryzyko płynności lub braku dostępności

Związane jest z wystąpieniem okresowych lub stałych ograniczeń w dostępności danego typu transakcji, co może skutkować brakiem możliwości zawarcia transakcji zamykającej w wybranym przez klienta terminie lub zawarciem transakcji na niekorzystnych warunkach.

Ryzyko kredytowe (niewypłacalności)

Klienci są narażeni na ryzyko niewypłacalności banku. Jeśli bank nie wypełni swoich obowiązków związanych z transakcjami, a wartość bieżąca zobowiązań banku wynikłych z transakcji przekroczy wartość analogicznych zobowiązań klienta, klient straci ekonomiczne korzyści, które zamierzał osiągnąć zawierając transakcje. W zakresie transakcji klient nie jest chroniony żadnym systemem gwarantowania zobowiązań banku wobec klienta, w tym poprzez jakiegokolwiek rodzaje gwarancji.

Ryzyko prawne i regulacyjne

Ryzyko zmian prawnych, podatkowych lub regulacyjnych, które mają wpływ na wzajemne zobowiązania stron transakcji.

Ryzyko operacyjne

Ryzyko poniesienia straty na skutek wynikającej z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi i systemów (w tym systemów informatycznych) lub ze zdarzeń zewnętrznych.

Ryzyko księgowo

Związane jest z niewłaściwym sposobem ewidencji, czego efektem może być w szczególności zawyżanie lub zaniżanie faktycznych wyników.

Ryzyko podatkowe

Związane jest z możliwością wystąpienia błędu, opóźnienia rozliczenia podatkowego lub wystąpienia nieprawidłowości wynikających z braku pewności, co do konsekwencji podatkowych związanych z transakcjami.

Wymogi

Przed zawarciem Transakcji Opcji Walutowej muszą zostać spełnione między innymi następujące wymogi:

- Przed zawarciem Transakcji Opcji Walutowej bank każdorazowo przeprowadza badanie specyfiki instrumentu finansowego, przynależności klienta do grupy docelowej danego instrumentu i celu jaki klient chce osiągnąć poprzez jego zastosowanie oraz ocenia czy wybrany rodzaj instrumentu finansowego jest adekwatny i dopasowany do pozycji zabezpieczanej klienta, jej charakteru i zamierzonego przez klienta celu. W przypadku, gdy klient znajdzie się poza grupą docelową, Transakcja Opcji Walutowej może być zawarta wyłącznie z jego inicjatywy. Gdy klient znajdzie się w grupie negatywnej transakcja nie może być zawarta.
- Bank powinien dokonać klasyfikacji klienta zgodnie z *Polityką klasyfikacji klientów oraz klasyfikacji instrumentów finansowych w Credit Agricole Bank Polska S.A.*
- W przypadku klienta klasyfikowanego jako klient detaliczny bank dokona indywidualnej oceny wiedzy i doświadczenia klienta w zakresie Transakcji Opcji Walutowej oraz w zakresie usługi inwestycyjnej, w ramach której Transakcja Opcji Walutowej jest oferowana klientowi.
- Bank powinien udostępnić klientowi komplet dokumentów informacyjnych, w tym *Informację ogólną dla klientów lub potencjalnych klientów Credit Agricole Bank Polska S.A. w zakresie zawierania i Dealing Roomem transakcji dotyczących instrumentów finansowych* oraz *Dokument zawierający informacje o produkcie* dotyczący Transakcji Opcji Walutowej.
- Klient powinien podpisać umowę ramową regulującą zasady zawierania i rozliczania transakcji, w tym Transakcji Opcji Walutowej.
- Bank, na podstawie oceny sytuacji klienta, powinien wyznaczyć limit umożliwiający zawieranie Transakcji Opcji Walutowej (przy czym przyznanie limitu i podpisanie umowy ramowej nie oznacza zobowiązania banku do zawarcia transakcji).

Opłaty i koszty pobierane przez bank

Za zawarcie transakcji bank nie pobiera dodatkowych opłat i prowizji. Marża Banku uwzględniona jest w wysokości kosztu zakupu zabezpieczenia (premii) negocjowanego z klientem podczas zawierania transakcji. Maksymalna wysokość marży banku określona jest w przekazywanej klientowi Tabeli Marż Maksymalnych. Dodatkowo informacja o wartości kwotowej marży banku (różnica pomiędzy wartością bieżącą transakcji bez uwzględnienia marży oraz z uwzględnieniem marży banku) przekazywana jest klientowi na potwierdzeniu Transakcji Opcji Walutowej oraz w rocznym zestawianiu kosztów i opłat.

Niezależnie od powyższego należy pamiętać, że w przypadku wcześniejszego zamknięcia Transakcji Opcji Walutowej, klient może być zobligowany do zapłaty kwoty wyceny transakcji, w której może również zostać uwzględniona marża banku. Dodatkowe informacje o kosztach i opłatach, w tym o ich wpływie na wynik na transakcji, zawarte są w *Dokumentie zawierającym informacje o produktach* dotyczącym Opcji Walutowej.

Przykład liczbowy

Dla lepszego zobrazowania potencjalnych przepływów odsetkowych poniżej zostały zaprezentowane dwa warianty rozliczenia – wzrostu i spadku rynkowych kursów walutowych transakcji natychmiastowych w okresie umownym.

Przedstawione warianty nie są oparte na danych historycznych i nie oznaczają sugestii lub prognoz co do kształtowania się stóp w przyszłości.

Założenia do przykładu – zakup przez klienta opcji CALL

Kwota nominalna EUR = **1.000.000**
Data zakończenia = **10.08.2023**
Data rozliczenia = **12.08.2023**
Kurs realizacji (strike) opcji CALL EURPLN = **4.8430**
(c.d. przykładu na kolejnej stronie w pierwszej kolumnie)

Założenia do przykładu – zakup przez klienta opcji PUT

Kwota nominalna EUR = **1.000.000**
Data zakończenia = **10.08.2023**
Data rozliczenia = **10.08.2023**
Kurs realizacji (strike) opcji PUT EURPLN = **4.8430**
(c.d. przykładu na kolejnej stronie w drugiej kolumnie)

Premia = **PLN 100.000**

Jeżeli

W dniu 10.08.2023 kurs fixing = 4.7000, klient kupuje EUR 1.000.000 za kwotę PLN 4.700.000

Łączny wydatek PLN 4.800.000

W dniu 10.08.2023 kurs fixing = 4.9500, klient kupuje EUR 1.000.000 za kwotę PLN 4.843.000

Łączny wydatek PLN 4.943.000

Alternatywnie

Jeżeli

W dniu 10.08.2023 kurs fixing = 4.7000, klient nie realizuje opcji

W dniu 10.08.2023 kurs fixing = 4.9500, klient otrzymuje od banku kwotę PLN 107.000

Zysk osiągnięty dzięki zawarciu transakcji opcji PLN 7.000

Premia = **PLN 107.000**

Jeżeli

W dniu 10.08.2023 kurs fixing = 4.7000, klient sprzedaje EUR 1.000.000 za kwotę PLN 4.843.000

Łączny przychód PLN 4.736.000

W dniu 10.08.2023 kurs fixing = 4.9500, klient sprzedaje EUR 1.000.000 za kwotę PLN 4.950.000

Łączny przychód PLN 4.843.000

Alternatywnie

Jeżeli

W dniu 10.08.2023 kurs fixing = 4.7000, klient otrzymuje od banku kwotę PLN 143.000

W dniu 10.08.2023 kurs fixing = 4.9500, klient nie realizuje opcji

Zysk osiągnięty dzięki zawarciu transakcji opcji PLN 36.000